

ใบความรู้ หลักการอ่านข่าวและพิจารณาข่าว

๑. ความหมายของข่าว

ข่าว หมายถึง คำบอกเล่าเรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่หรือเป็นที่น่าสนใจ คำบอกกล่าว คำเล่าลือ คำว่า ข่าวถ้ามองในแง่ของการสื่อสารข้อมูล ก็จัดว่าเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จะต้อง มี ผู้ที่ทำให้เกิดข่าว ผู้ส่งข่าว สื่อกลางที่ใช้ในการส่งข่าว และผู้รับ

๒. องค์ประกอบของข่าว

องค์ประกอบของข่าว มีอยู่ ๔ ส่วน คือ พาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อข่าว

๒.๑ พาดหัวข่าว เป็นส่วนที่ใช้ดึงดูดความสนใจ และบอกให้รู้ว่าข่าวนั้นมีประเด็นสำคัญอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องเป็นภาษาที่สั้นและกระชับ และเมื่ออ่านแล้วสามารถเข้าใจได้ง่าย ถ้าผู้อ่านสนใจก็จะติดตามไปอ่านรายละเอียดต่อไป

๒.๒ ความนำ คือส่วนที่สำคัญที่สุดของข่าว เพราะเมื่ออ่านส่วนความนำแล้ว ผู้อ่านจะทราบทันทีว่ามีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นบ้าง เนื้อหาในส่วนนี้จะต้องตอบคำถามที่คนอยากรู้ก่อน โดยอาจเลือกตอบเฉพาะประเด็นที่มีความสำคัญ ที่คาดว่าผู้อ่านอยากรู้มากที่สุดก่อนก็ได้

๒.๓ ส่วนเชื่อม คือส่วนที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างความนำและเนื้อหาข่าว โดยทั่วไปจะมีความยาวเป็นย่อหน้าสั้นๆ เพื่อใช้ขยายความ หรือเพิ่มเติมข้อมูลจากสิ่งที่ปรากฏในความนำ เพื่อไม่ให้ความนำยาวเกินไป

๒.๔ เนื้อข่าว เป็นส่วนที่เล่ารายละเอียดของ เหตุการณ์ทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดตามลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ หรือลำดับเวลา หรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนเนื้อหาจึงเป็นส่วนขยายส่วนความนำ โดยขยายรายละเอียด และข้อมูลที่ยังไม่ได้ระบุถึงในความนำเพิ่มเติม

๓. ประเภทของข่าว ข่าวแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๓.๑ ข่าวหนัก หมายถึง ข่าวที่มีเนื้อเรื่องในเชิงสาระและมีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวธุรกิจ ข่าวการศึกษา

๓.๒ ข่าวเบา หมายถึง ข่าวที่เกิดขึ้นในคนกลุ่มย่อยๆ มีอิทธิพลต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม เช่น ข่าวชาวบ้าน ข่าวสังคม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวอาชญากรรม เป็นต้น

๔. หลักการอ่านและพิจารณาข่าว

๔.๑ พิจารณาพาดหัวข่าว การพิจารณาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ เป็นการจัดลำดับความสำคัญของข่าว หากสังเกตการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ จะพบว่าส่วนสำคัญที่สุดของข่าว จะพาดหัวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ส่วนที่สำคัญรองลงมา จะใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงมาตามลำดับ ดังนั้นในการอ่านและพิจารณาข่าว ควรอ่านพาดหัวข่าวใหญ่ก่อน แล้วจึงอ่านพาดหัวย่อย

๔.๒ พิจารณาความนำ เมื่ออ่านและพิจารณาพาดหัวข่าวและทราบเรื่องราวสั้น ๆ ของข่าวนั้นแล้วขั้นต่อมาคือ การอ่านและพิจารณาความนำ ซึ่งสรุปเรื่องราวของข่าวโดยขยายความหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของพาดหัวข่าว หากผู้เขียนข่าวสามารถเขียนความนำได้ชัดเจน และผู้อ่านมีเวลาในการอ่านน้อย หรือต้องประหยัดเวลาในการอ่าน ก็อาจไม่จำเป็นต้องอ่านส่วนเนื้อข่าวต่อไป

๔.๓ พิจารณาเนื้อข่าว เนื้อข่าวเป็นส่วนที่ผู้อ่านจะอ่านหรือไม่อ่านก็ได้ หากทราบเรื่องย่อของข่าวจากความนำมาแล้ว เนื้อข่าวเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นข่าว ซึ่งอาจพบว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ข้อมูลของข่าวแตกต่างกัน เพราะผู้เขียนข่าวต้องนำเสนอข่าวให้ทันเวลา หากเราสนใจข่าวใดเป็นพิเศษก็ควรติดตามอ่านเนื้อข่าวจากหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เพื่อเปรียบเทียบความถูกต้องของข่าว และคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

๔.๔ พิจารณาการใช้สำนวนภาษา เมื่อพิจารณาการใช้สำนวนภาษาในการเขียนข่าว จะพบว่ามีข้อบกพร่องหลายประการ ทั้งการเขียนสะกดคำ การใช้คำย่อ การใช้คำผิด การใช้คำแสดง การวางส่วนขยายไม่ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะการจัดทำหนังสือพิมพ์เป็นกระบวนการเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นในการอ่านข่าวจึงต้องพิจารณาการใช้ภาษาตามลักษณะของข่าว